

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za $\frac{1}{2}$ leta 90 Din, za $\frac{1}{4}$ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravljanje je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici štev. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v torek, 16. junija 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 67.

Letna konferenca vseh jugoslovenskih gospodarskih zbornic.

Redna letna konferenca vseh TOI zbornic v državi se je vršila letos v Velikem Bečkereku. O programu konference smo že pisali.

V soboto, dne 13. t. m. popoldne so zasedale posamezne sekcije, a v nedeljo zjutraj ob pol desetih je začelo plenarno zasedanje. Predsednik bečkereške zbornice g. Kosta Janković je v daljšem govoru pozdravil številne predstavnike oblastev in zbornic. — Navzoči so bili med drugimi ban dunavske banovine g. Milan Nikolić, načelnik ministrstva trgovine in industrije g. dr. S. Krpan, ministrstva za gradbe g. inž. M. Jovanović in zastopniki vseh zbornic. Ljubljansko zbornico TOI je zastopal generalni tajnik g. Ivan Mohorič, ki je imel na dnevnem redu tudi referat, o katerem spregovorimo spodaj.

Na predlog predsednika g. Jankovića je bila odposljana vdanostna brzjavka Nj. Vel. kralju in pozdravni brzjavki ministrskemu predsedniku divizijskemu generalu g. Petru Živkoviu ter ministru trgovine g. Jurici Demetroviću.

Po predsednikovem govoru je v daljšem govoru pozdravil konferenco g. ban Nikolić, povdajajoč važnost dela zbornic in velik pomen letnih konferenc ter želeč vsem zunanjim delegatom prav prijetno bivanje na teritoriju dunavske banovine.

Za predsednika konference je bil izbran domaćin g. Kosta Janković, za podpredsednika pa gg. Miroslavjević iz Novega Sada, Nikola Stojkanović iz Sarajeva in Dimitrijević iz Osijeka.

O prvi točki dnevnega reda:

Potreba reorganizacije hidrotehnične službe,

je referiral g. inž. Nikola Bešlić. Njegovim izvajanjem so sledili navzoči z velikim zanimanjem.

Po končani daljši diskusiji o referatu g. inž. Bešlića je sledil referat gen. tajnika ljubljanske zbornice g. Ivana Mohoriča

o jačanju notranjega tržišča.

V zvezi s tem referatom je bil tudi koreferat zagrebške zbornice kot tretja točka dnevnega reda o vprašanju ustvarjanja nacionalno orientirane miselnosti konsumentov.

Poročilo gen. tajnika g. Ivana Mohoriča je bilo zelo obširno in polno interesantnih statističnih podatkov. Referent uvodoma analizira strukturo naše zunanje trgovine z ozirom na grupacije mednarodnega seznama blaga ter konstatira, da odpade v 1. 1930 od celokupnega uvoza 72,7% na gotove produkte in samo 18,5% na surovine in polfabrikate ter da predstavlja uvoz živiljenskih potrebiščin še vedno znaten procent 8,3% t. j. več nego znaša naš izvoz gotovih produktov. Nasprotno pa odpade od celokupnega našega izvoza 49,6% na proizvode poljedelstva in živinoreje, 7,6% na gotove produkte in 42,8% na surovine in polizdelke. Z drugimi besedami povedano pomeni današnje stanje 1. da mi uvažamo desetkrat več gotovega blaga, kakor ga izvažamo v inozemstvo, 2. da je uvoz gotovih produktov štirikrat večji od uvoza polizdelkov in surovin in končno 3. da znaša pri našem izvozu razmerje med agrarnim in industrijskim delom 49,6 : 50,3.

Z ozirom na to vidimo, da je Jugoslavija močan dobavitelj surovin za Srednjo Evropo, katera kupuje pri nas v nepredelanem stanju kože, rude, konoplje, kemične polizdelke itd. v znatnih količinah ter jih predeljuje in jih v predelanem stanju zopet nazaj prodaja. Važna je konstatacija, da se naša država v mednarodni trgovini javlja samo z 50% kot agrarna, med tem ko zavzemajo ostalih 50% surovine za industrijo, polfabrikati in izgotovljeni produkti. Medtem ko je torej pri izvozu doseženo ravnotežje med agrarnimi in ostalimi produkti, pa kaže struktura našega uvoza vso našo gospodarsko primitivnost. Dejstvo, da tri četrtine industrijskih predmetov, s katerimi nas še vedno zalaga inozemstvo, dojava našo državo v odvisnost, katera bi mogla v kritičnih dneh postati fatalna za nas ter nam prav radi tega ne more biti zaželjena niti z gospodarskega, niti s kulturnega, socijalnega ali političnega stališča. Zato je potrebno, da delamo na tem, da se uvoz gotovega blaga postopoma zmanjšuje, a istočasno povečava predelavo surovin in polfabrikatov v državi vsaj v tem obsegu, da bi bilo mogoče zadostiti potrebam domačega trga.

Referent konstatira, da smo v preteklem letu uvozili iz inozemstva razen kolonialnega blaga še za ca. 420 milj. Din blaga za hrano in pijačo, kljub temu da bi te predmete povečini mogli proizvoditi doma, dalje da uvažamo za preko 20 milj. Din soli, skoro za 200 milj. Din tujega premoga, 71 milj. Din oljnega semena in za 195 milj. Din surovih kož.

Govornik se resno vprašuje, da-li je potrebno, da uvažamo za 26,8 milj. Din bakrene galice, kljub temu, da imamo zadostne instalacije za njeno proizvodnjo doma; da-li je potrebno, da uvažamo za 28 milj. Din ekstraktov za strojenje, kljub temu, da smo sami najjači izvozniki teh predmetov; za 2,7 milj. Din vžigalic v času, ko monopolska uprava ustavlja delo v poedinih prevzetih domačih tvornic vžigalic; za 24,4 milj. Din svilnih oblek; za 15,5 milj. Din podplatov, za katerih izdelavo obstaja preko 20 tvornic v državi; za preko 50 milj. Din obutvi, ko po vrsti reducirajo obrtniške delavnice delo v svojih podjetjih; za preko 15 milj. Din oprave, katero je možno izdelati v stotinah prvovrstnih podjetij v državi in po konkurenčnih cenah; za 23 milj. Din papirja za zavijanje, medtem ko je delo v tvornicah papirja reducirano za polovico. Kdo more reči, da je uvoz mlatilnic in strojev za žetev racionalen in kajih vrednost znaša preko 34 milj. Din in katere bi si mogli izdelati doma ter bi našlo tako na stotine domačih delavcev delo in kruh.

V svrhu odpomoči zahteva v prvi vrsti, da se pri javnih nabavah daje prednost domačemu blagu iste kvalitete, kar se sedaj ne prakticira vedno, da se prouči vprašanje začaganja že obstoječe industrije v čim večji meri z domačimi surovinami ter da se s pocenitvijo kredita ustvarjajo možnosti povzdriga novih industrijskih podjetij v državi. Referent zaključuje s sledečimi besedami:

Jačanje notranjega trga je imperativna dolžnost, katero nam nalaga sedanji negativni položaj evropskega gospodarstva. Mesto, da bi se vzpostavila svobodna trgovina po vojni, prihajamo v vedno slabše odnosaje in vedno večjo ekonomsko borbo. Mi te borbe nismo niti izviali in niti želeli. Toda ko je že tu, moramo z njo računati. Tudi ne smemo zapirati oči pred dejstvom, da stojimo danes v svetovnem gospodarstvu na razpotju med kapitalističnim režimom, na katerem je izgrajeno naše gospodarstvo in med concepcijo kolektivizma, katera zavzema vse večji razmah. Ne smatramo za potrebno prognosticirati, kako more ekonomika borba teh dveh ekstremov končati, jasno je edino to, da bomo s sistematskim vodstvom in krepitevijo notranjega trga z zmerno gospodarsko politiko najbolje mogli obvladati vse opasnosti, katere nas neizbežno čakajo in katere bi tudi sicer mogle ogrožati velike pridobitve, radi katerih se je vrila svetovna vojna.

Poštni paketi in skupni davek.

Vprašanje pobiranja skupnega davka na poštni pakete se po naših informacijah v najkrajšem času preuredi tako, da bo ustreženo opetovano izraženim željam našega gospodarstva. Na konferenci, ki se je pred kratkim vršila v pogledu skupnega davka v ministrstvu za finance, se je v soglasju z merodajnimi organi ministrstva za finance sklenilo, predlagati gospodu ministru za finance, da naj se pobere pri uvozu poštnih pošiljk skupni davek od petkratnega iznosa carinskih davščin samo v primeru, da pošiljki ni priložena faktura ali ni deklarirana vrednost, odnosno ako se carinarnica uveri, da označena vrednost ne ustreza dejanski vrednosti blaga. Preureditev v tem zmislu pomenja vsekakor izdatno izboljšanje položaja, kar bo vsakomur, ki se izkaže s fakturo, odpravilno napove vrednost prejetega blaga, omogočilo, da plača skupni davek na izenačenje od dejanske vrednosti, ne pa kadar se je do sedaj dogajalo, od dvali trikratne vrednosti poslanega blaga. S tem je pobiranje skupnega davka od poštnih paketov urejeno tako, kakor v Avstriji, samo s to razliko, da se tam pobere davek, če ni priložena faktura, od 10kratnega iznosa carinskih davščin, pri nas pa samo od petkratnega.

Dovoljenja za ustanavljanje industrijskih in tvorniških podjetij.

Po § 88. zakona, s katerim se podaljšuje veljavnost odredb dosedanjih fin. zakonov, sme edino minister za trgovino in industrijo dajati dovolila za ustanavljanje industrijskih in tvorniških podjetij, kolikor se tičejo narodne obrambe. Pojem industrijskih in tvorniških podjetij se jemlje po odredbah srbskega obretnega zakona iz l. 1910., natančnejša navodila o tem pa predpiše minister za trgovino in industrijo sporazumno z ministrom za vojsko in mornarico. V uporabi tega pooblaštila je gosp. minister trgovine in industrije odredil, da je njegovo dovoljenje potrebno samo za produksijska podjetja, v katerih je zaposlenih preko 15 delavcev, ako ima podjetje motorni pogon ali 25 delavcev, ako podjetje nima motornega pogona in da se delo izvršuje samo v eni delavnici ali na enem kraju. V to število delavcev se vstevajo tudi vajenci.

NEMŠKA OBRESTNA MERA ZVIŠANA ZA 2 ODSTOTKA.

Pred par dnevi je zvišala Nemška Državna banka obrestno mero od 5 na 7%. Petodstotna obrestna mera je bila v veljavi od 9. oktobra 1930 dalje. Povod za novo odredbo so dale velike oddaje deviz in zgube zlata, povzročene po begu kapitala iz Nemčije in po odtegnitvi inozemskih kreditov. Neugodni položaj državnih financ je povzročil močno vznešenje in se je pričel nemški denar seliti v inozemstvo. Inozemstvo pa kreditov ni prolongiralo in tudi ni dalo novih posojil. Za vznemirjenje inozemstva pridejo v poštev morda tudi dogodki v Avstriji (Kreditanstalt itd.). Zlate in devizne zaloge Državne banke so se od pričetka tega dogajanja dalje zmanjšale za ca. 750 milijonov mark. Seveda pa razpolaga banka še zmeraj z znatnimi zalogami. Višja obrestna mera naj vede sedaj inozemstvo do novih kreditov oziroma do nepreklicanja svojih posojil. Dalje hočejo s podražitvijo kondicij otežkočiti razne transakcije. Dr. Luther, predsednik Nemške Državne banke, je podal motivacijo zvišanja, kot smo jo na kratko podali v gornjih stavkih. Dejal je, da kljub splošnim gospodarskim težkočam položaj nemškega gospodarstva samega in nemške kreditne razmere niso bile nikakšen povod za zvišanje obrestne mero.

LETOS NE BO KONCA DEPRESIJE.

Tako pravi Nemški zavod za konjunktурno raziskovanje. Predpogojev za pozivljenje ni nobenih in bosta produkcija ter zaposlenost tudi še nadalje v znamenju depresije. S premaganjem depresije se torej ne more računati pač pa s tem, da padec ne bo več tako hiter kot je bil doslej.

* * *

SREDNJEROČNI MEDNARODNI KREDITI.

Upravni svet Banke za Mednarodna plačila je poveril ravnateljstvu svojega zavoda študij najboljših metod za finančiranje mednarodnih srednjeročnih kreditov. Kot ena takih metod je po uradnem poročilu predvidena ustanovitev Mednarodne kreditne banke, ki bi delovala v zvezi z Banko za mednarodna plačila.

* * *

PRIDELEK ITALIJE.

Izgledi letosnjega krušnega žita v Italiji se ocenjujejo kot zadovoljivi in bo pridelek večji od lanskega. Da se olajša finančni položaj kmetov, bo vojno ministrstvo takoj po žetvi nakupilo 500.000 met. stotov domače pšenice. Kmetje bodo dobivali cenene kredite in mlini bodo primorani k primešanju določenih odstotkov domačega žita. Zvišanje uvozne carine na pšenico in moko ni nameravano.

* * *

EKSPORTNA DRUŽBA ZA SVEŽE SADJE V GRČIJI.

Pred par dnevi je bila pod zaščito države ustanovljena v Atenah delniška družba za eksport grozdja in drugega svežega sadja. Udeležene so Agrarna banka, Narodna banka, državne železnice in nekatere druge organizacije. Delniško glavlico v znesku pet milijonov drahem krije z 51% Agrarna banka. Poleg tega morajo zasebne organizacije za izvoz sadja prispevati tri milijone drahem. Eksporterji, ki bodo izvazali v inozemstvo najfinješje sadje, dobijo od države eksportno premijo eno drahmo za 1 kg.

Občni zbor Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo.

(Nadaljevanje poročila zveznega predsednika g. Josipa J. Kavčiča.)

V zadnjem času se je načelo v vrstah obrtništva vprašanje skupnih in ločenih zbornic. Za nas to vprašanje ni aktualno. Trgovstvo je bilo vedno za skupne zbornice in na tem stališču stojimo tudi danes.

Na včerajšnji predkonferenci zveznih delegatov se je razpravljalo tudi o zakonu o prisilni poravnavi izven stečaja in soglasno sklenilo, da se priključi Zveza sklepu plenuma Zbornice TOI. V zmislu § 4. odst. 6 zakona o prisilni poravnavi izven stečaja sme dolžnik ponuditi upnikom 40% plačilo z rokom plačanja v enem letu, 50% z rokom plačanja v letu in pol. Praksa je pokazala, da so ti odstotki tako nizki, da uprav vabijo k izigravanju zakona. Zato moramo z ozirom na stalni porast števila poravnav izven stečaja in pa z ozirom na nevarnost, ki radi tega preti našemu kreditu in poslovni morali, zahtevati, da se zakon o prisilni poravnavi izven stečaja ukine, odnosno, da se kvota za poravnavo zviša na 75%.

Težko je obremenjeno naše gospodarstvo z davčnimi bremenimi. Naš namen ni kritizirati vsako stvar, vendar pa je potrebno, da opozorimo merodajne faktorje na težko davčno obremenitev, ki vpliva tudi na naš narodni dohodek.

V zvezi s pojavi v domačem in svetovnem gospodarstvu je v minulih letih narodni dohodek našega gospodarstva občutno padel. Tako je bila zmanjšana kupna moč širokih krogov konsumentov, kar je pač eden glavnih vzrokov današnje poslovne stagnacije.

Po podatkih studije »Naša narodna privreda i naš nacionalni prihod« iz leta 1926. je bil ocenjen dohodek našega narodnega gospodarstva tedaj s 69,6 milijarde Din ali 5354 Din na prebivalca. Ako primerjamo indeksne številke, ki jih izračunava za gotove vrste predmetov Narodna banka baš na bazi 1926, potem moremo ugotoviti, da so konec 1. 1930. bile naslednje:

poljedelski proizvodi	72,5
živinski proizvodi	86,4
rudarski proizvodi	87,0
industrijski proizvodi	76,2
skupni indeks	78,0
proizvodi za izvoz	79,4
uvozni proizvodi	72,8

Če vzamemo tedaj stanje konec leta 1930. kot osnovo za oceno zmanjšanja narodnega dohodka, dasiravno se ta proces padanja indeksnih številk v tem letu rapidno nadaljuje in bi sodili po vseh znamenjih, da ni še dosežena najnižja točka, potem je padel naš narodni dohodek vsaj v tej izmeri, če ne v večji, kot so nazadovale cene proizvodov. Potemtakem se mora oceniti naš narodni dohodek najmanje 20% nižje kot v letu 1926, pa bi tako znašal 55,7 milijarde Din, odnosno s takozanimi »izvedenimi dohodki« v iznosu 10,5 milijarde Din, skupaj 66,2 milijarde Din.

Če odbijemo dajatve za javne sruhe, ki znašajo za državo okoli 13,6 milijarde Din, za samouprave okoli 3,950 milijarde Din, za banovine brez državne subvencije 0,630 milijarde Din, za socialne dajatve 0,400 milijarde Din, skupaj 18,580 milijarde Din potem ostane za gospodarsko delovanje največ 47,6 milijarde Din domačih sredstev, kar pomeni za glavo prebivalca, pri 14 milijonih prebivalcev, 3400 Din letno ali mesečno okrog 290 Din. Dasiravno je pri nas davčni minimum jako nizek, moramo ugotoviti, da je narodni dohodek na glavo prebivalca še prav izdatno nižji. Tako postane razumljivo veliko nazadovanje trgovine, obrtne in industrijske delavnosti, če so dohodki padli v taki izmeri.

Če motrimo ta položaj iz stališča udeležbe jugoslovenskega gospodarstva v mednarodnem trgovinskem prometu, potem odpade na prebivalca letno našega izvoza za 484 Din ali za 40 Din mesečno po lanskoletnih rezultatih. Po zadnjih znanih podatkih

je kvota uvoza v Avstriji Din 3.820 na glavo, v Čehoslovaški na primer kvota izvoza na prebivalca Din 1460, a v Švici Din 7545. Tako torej dosega naša aktivnost v izvozni trgovini komaj eno tretjino aktivnosti čehoslovaškega prebivalca, a naša kupna moč v uvozni trgovini znaša komaj eno osmino one Avstrije in je 15krat manjša od deleža vsakega Švicarja na uvozni trgovini.

V primeri z omenjenim našim narodnim dohodkom, ki je tako izdatno padel in pada še nadalje, nam kaže naš državni budžet ravno nasprotne sliko. Ako primerjamo državni budžet za leto 1926-27 s tem za tekoče leto, potem vidimo, da so se povečali izdatki za 5% in dohodek za 10%. Trud naše države, da v čim izdatnejši meri zadovolji naše kulturne, socialne, prometne in splošne gospodarske potrebe, je dovedel do tega, da je naš budžet relativno visoko porastel. Tako stojimo danes pred dejstvom, da naš budžet, v času ko je padel naš narodni dohodek v gospodarstvu za okoli 22%, nele ni bil sorazmerno v isti meri zmanjšan, nego je nasprotozo za 10% večji. To nesorazmerje izdatno škoduje naši gospodarski aktivnosti, ker so postala javna bremena previšoka. Javna bremena absorbirajo okoli 30% narodnega dohodka našega gospodarstva, budžet sam pa okoli 23%. Tako ne more iti dalje, ker veča ta preobremenitev poslovni zastoj in mora ta pot dovesti pri nadaljnem padanju cen do popolnega obubožanja najširših slojev.

Med davčinami so za nas tako važne banovinske davčine. V referatu o samoupravnih davčinah boste čuli tudi poročilo o banovinskih davčinah. Nas predvsem zanimajo davki Dravske banovine in znatno zvišanje njenih proračunov nam zadostuje, da moramo odločno zahtevati, da je treba v finančiranju banovin potegniti mejo davčne obremenitve. Iz referata bo razvidno, koliko znašajo posamezni banovinski proračuni, kakor jih je odobrilo ministrstvo financ in kolikšne so doklade na državni neposredni davek. Najvišja je v Dravski banovini in sicer 35%, edino ena banovina ima 30% in sicer Vardarska, štiri imajo po 25% in tri le po 20%.

Od skupnega banovinskega proračuna odpade na vsakega prebivalca v Dravski banovini 146,05 Din, v ostalih pa le od 53,22 do 95,03. Mislim, da te številke dovolj jasno govore o našem gospodarskem položaju. Kot trezni gospodarji, ki živimo sredi gospodarskega dela, pri katerem smo dnevno v stikih z našim kmetom in obrtnikom in vsemi ostalimi stanovi, jasno vidimo, kako neugoden je položaj našega ljudstva v teh resnih in težkih časih. Ne protestiramo proti obremenitvam iz gole demagogije ali iz razloga, da bi ščitili le svoj stan, nego, ker vidimo, da naše gospodarstvo tega ne bo moglo več dolgo prenašati. Ni tu na mestu prevelika birokratska gorečnost brez razumevanja življenja našega gospodarskega telesa.

Če bi imeli statistiko, kako različne so davčine, ki jih nalagajo tudi naše občinske samouprave, bi prišli gotovo do še zanimivejših številk. Tudi tu velja isto. Skrajni čas je zato, da se z zakonom enotno uredi v okviru možnosti po krajevnih potrebah to samoupravno obdavčevanje. Pri nas davki še niso izenačeni in še toliko časa ne bodo, dokler bodo banovine države v državi in prav tako tudi občine.

(Dalje prihodnjič.)

Malinovec
pristen, naraven, na malo in veliko prodaja lekarna

Dr. G. Piccoli

Ljubljana, Dunajska c. 6

Grafična in tiskarska podjetja za skupne zbornice.

Gremij tiskarskih in sorodnih grafičnih podjetij se izjavlja glede na razprave in polemike glede sistema zbornic, da stoje tiskarska in grafična podjetja odločno na stališču, da se imajo tudi v bodoče obdržati skupne zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Ločene zbornice bi pomenile cepitev enotne gospodarske fronte. Enotna fronta v skupnih zbornicah pa nam je osobito v težkih časih gospodarske krize in v času, ko se moramo boriti za oljšavo davčnih in drugih bremen ter za ugodno rešitev živiljensko važnih gospodarskih vprašanj, še posebno potrebna. Zato ločene obrtne zbornice odločno odklanjam. Tudi nam je pokazala izkušnja, da so mogle skupne zbornice vedno bolje in uspešne delovati za interes obrtništva, kar kaže baš primer naše ljubljanske skupne zbornice in Zanatske komore v Beogradu. Tudi je jasno, da bi z mnogo večjimi prispevki, ki so že danes dokaj visoki, ne mogli vzdrževati takega zborničnega aparata, kakor je za uspešno delo in zastopstvo naših interesov neobhodno potreben. Ko obrtništvo razpravlja in se izjavlja o sistemu zbornic, zahlevamo, da se upošteva tudi stališče naše stroke, ki je odločno za sistem skupnih zbornic.

Nacionalna zavest in gospodarstvo.

»Jugoslovanski Lloyd« prinaša pod tem naslovom uvodni članek, ki naj služi kot uvod predavanju, ki ga je imel delegat zagrebške TOI na konferenci zbornic v Vel. Bečkereku zo načinu kako si ustvarimo nacionalno orientirano potrošno mentalitet.

Članek pravi med drugim: V naši javnosti se danes zelo mnogo govorja in piše o vseh mogočih krizah in skoro ni človeka, ki bi o stvari še sam kaj ne rekel. Vsa ta vprašanja pa se pri nas razpravljajo individualno in ni ga človeka, ki bi jih povezal in tako skupaj obdeloval. Potrebno je, da bi vsi gospodarski krogi, agrarni, industrijski, trgovski itd. s skupnim medsebojnim delom podvzeli vse koprake, ki bi bili potrebeni za ublažitev pojavorov, ki se običajno imenujejo gospodarska kriza.

Delni neuspeh, ki bi ga tako akcija imela, je mogoče opraviti z dejstvom, da vzroki ekonomske krize niso povsem interne narave ter da imajo v veliki meri svetovni značaj; baš radi tega ne moremo mi sami, kot majhen del svetovne zajednice odstraniti te vzroke. Treba je zato, da uplivamo na izboljšanje položaja v toliko, v kolikor je mogoče. V to svrhu je treba propagirati med državljanji solidarnost med vsemi sloji naroda, treba je narod tako vzgojiti, da bo čim intenzivneje kupoval domače blago ter da le v skrajnih slučajih poseže po inozemskem.

Tudi druge napredne države so podyzele tako akcijo že pred leti in danes se že kažejo povoljni rezultati.

Akcija za povečanje konsuma domačih proizvodov ima za posledico povečanje prometa domačih proizvodov in tako zmanjšanje brezposelnosti fizičnih in intelektualnih delavcev. Nikakor pa nima akcija namena bojkota tujega blaga, pač pa samo povečanje producije in kvalitete domačih produktov.

V naši državi se kaže vedno večja in večja potreba po taki akciji in sam g. minister trgovine Demetrović izrazil je svoje zadovoljstvo nad tako propagando.

Način in pota, ki bi vedla do uspeha so zelo mnogoštevilna ter tudi težavna. Predvsem je treba našim konsumentom izbiti iz glave mnenje, da so tuji produkti vedno boljši in cenejši kot domači. Danes proizvaja naša država proizvode v taki množini in kvaliteti, da se povsem lahko merijo z inozemskimi.

Ce bomo v začetku naleteli na težave in ne bo naše delo rodilo onega sadu, ki bi si ga želeli, nas to ne sme nikakor ustrašiti, treba je še nadalje vztrajati do končnega cilja.

Po svetu

Od Piccarda dosežena višina je sedaj natančno določena s 15.781 metri.

Z bombažem obdelana zemlja v USA je napram lanskemu letu reducirana za ca. 10%.

Bančna kriza v USA se nadaljuje in je v dveh dneh ustavilo izplačila 20 bank.

Obtok bankovev v Avstriji je v znesku 1066 milijonov šilingov krit s 54,1%.

Peseta kaže v zadnjem času precej čvrsto tendenco. Sliši se o pogajanjih španske vlade s francosko bančno skupino glede najema stabilizacijskega posojila v znesku 500 milijonov frankov.

Cin je v Londonu šel skokoma v višino. Dvig spravlja v zvezo s poročili o bližnjem ustanovitvi mednarodnega cinevoga kartela.

Vlog v švicarskih bankah je toliko, da razen v slučajih daljše vezave vlog sploh ne obrestujejo ali pa da se mora izčati celo pristojbina, da jih banke vzamejo v depot.

General Motors Corp. je prodala v prvem letnem četrletju za 43 odstotkov manj avtomobilov — po vrednosti — kot v isti dobi rekordnega leta 1929.

Producija zlata v prvem letnem četrletju je bila s 5,130.000 uncami za ca. 5% večja kot lani v istem času s 4,920.000 uncami. Dvig odpade skoraj izključno na Transvaal, ki dobavlja polovic svetovne produkcije, dočim je padla produkcija Zedinjenih držav od 20 odstotkov v letu 1914. pod 10% v tekočem letu.

Izvoz tekstilij iz Češkoslovaške se je v obvezu zboljšal, v Jugoslavijo in Romunijo je pa pravkar na najgloblji točki.

Izvoz bombažega blaga iz Anglie v Indijo je padel v prvih štirih letnih mesecih na petino prvih štirih lanskih mesecov, v čemer se jasno zrcalijo spremembe politične razmere.

Glede cinkove produkcije prevladuje mnenje, da bo prišlo do sporazuma in da bo kartel znižal produkcijo za 45%, nakar bodo cene seveda takoj poskocene.

Indijsko železo v Evropi se nekam čudno sliši, a znano je, da se indijska železna industrija že dolgo časa trudi za evropski trg. V najnovejšem času je kupila tudi Italija ca. 15.000 ton surovega železa iz Indije.

Kovinske cene so v zadnjih dneh zahvale naraščati, bodisi bakér ali cink, cin in svinec.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži oblike, klobuke itd. Skrbi in svetlosti srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domača perilo

tovarna JOS. REICH.

Compagnie Transatlantique, največja francoska plovba družba, je zašla v plačilne težkoče. Dolgori gredo v več sto milijonov. Država je prevzela sanacijo.

Udeležbo na Irák Petroleum Co., znašajočo 16,67%, je prodala Panamerican Petroleum Co. družbi Standard Oil of New Jersey.

Posevki v USA kažejo dobro, v Kanadi pa najslabše od leta 1909. naprej. Lanski pridelek v Kanadi je znašal 97% normalnega pridelka, letosnjki bo znašal 81 odstotkov.

Nemeji bodo poslali v Rusijo 200.000 ton železa in jekla, kakor poročajo iz Berlina.

Veletržni indeks v Nemčiji je narasel na 112,6, pri čemer so leta 1924/26. enaka 100.

Alpine Montan ne bo iz donosa 7 milijonov 400.000 šilingov izplačala nobene dividende, temveč bo ves donos prepisala na nov račun.

Mednarodni kartel jekla je glede omejitve v produkciji kvot podaljšan do 31. julija t. l.

Na uvoz hmelja v Francijo bodo zvišali carino in bodo obenem dopustno importno množino kontingentirali.

Kitajska šteje po pravkar izvršeni cenni ca. 474 milijonov prebivalcev.

Občni zbor Društva industrijev in veletrgovcev v Ljubljani.

Dne 8. t. m. se je vršil občni zbor »Društva industrijev in veletrgovcev v Ljubljani« v veliki dvorani »Trgovskega doma«. Vodil ga je društveni predsednik gospod Ivan Samec.

Tajniško poročilo je podal odbornik gospod Jernej Jelenič. Društvo, ki se je iz skromnih početkov razvilo v mogočno organizacijo, posega v vsa vprašanja, ki so zvezana sodeljevanjem blagovnih kreditov in z zaščito teh kreditov. Nabirajo se podatki o načinu plačevanja detajlnih trgovcev iz cele države in število podjetij, ki jih ima društvo v tem pogledu v stalni evidenci, je naraslo na 20.000. Iz te obsežne kartotek se društvenim članom s posebnimi zaupnimi okrožnicami redno javljajo vse tožbe, opomini, izvršilna in prodajna postopanja, menični protesti itd. V posebnih okrožnicah pa izkazuje društvo vse konkurze in prisilne poravnave s podatki, ki so potrebni za prijavo terjatev. Prve okrožnice obsegajo v zadnjem času kljub strnjenu tisku 9 do 10 strani in izhajajo dvakrat mesечно. Okrožnice o konkurzih in prisilnih poravnah izven konkurza tudi stalno naraščajo in se razpošljajo trikrat mesečno. Zaupnih okrožnic je bilo leta 1930 razposlanih 22, okrožnic o konkurzih in prisilnih poravnah pa 35.

Društveno tajništvo se bavi dalje z individualno informacijsko službo, z izterjevalnim, opominjevalnim in tožbenim postopanjem in, odkar se mnoge konkurzi in prisilne poravnave izven konkurza, tudi s prijavljjanjem terjatev upnikov in z zastopanjem njih interesov pred sodišči.

Dočim se je delo pri informacijski službi, pri izterjevalnem, opominjevalnem in tožbenem postopjanju razvijalo v normalnih mejah, odnosno dočim so posli teh panog naraščali sorazmerno z obsegom društvenega pisarniškega aparata, so posli združeni z društvenim prizadevanjem pri konkurzih in prisilnih poravnah nastali nepričakovano in naraščajo v takem obsegu, da društveni aparat vkljub stalni pomnožitvi komaj že zmaguje vstrezeno delo.

Precej posla so v pretečenem letu povzročale tudi sekcijs, ki so bile ustanovljene in sicer pletilska sekacija in sekacija kisnarjev, od katerih zlasti slednja redno deluje, dočim je pri pletilski sekiji zanimanje zastalo, kar je pripisati predvsem okolnosti, da so manjša podjetja te stroke večinoma že likvidirala svoje posle. Trenutno se ustanavlja sekacija podjetij, ki se bavijo z izdelovanjem dežnikov.

Društvo je v pretečenem letu sodelovalo pri ustanovitvi Društva »Kreditna zaščita«, ki ima po svojih pravilih enak delokrog kot Društvo industrijev in veletrgovcev, ki je pa namenjeno pridobitnim krogom, ki ne spadajo med industrijo in veletrgovino. V tem društvu deluje za enkrat sekacija zobozdravnikov, v programu pa so tudi sekcijs drugih strok, zlasti obrtniških.

Stevilo članov je naraslo že na 229, odborovih sej je bilo 12, na katerih se je rešilo 63 konkretnih vprašanj. V društveni pisarni je zaposlenih 11 stalno nameščenih uslužbencev.

Po blagajniškem poročilu, ki ga je podal odbornik g. Edvard Praprotnik, je društvo tudi v pretečenem letu zaključilo z malenkostnim prebitkom. Vsakoletno razširjanje društvenega aparata je absorbiralo društvene dohodke tako, da je bilanca le malenkostno aktivna. Društvo je v razmahu in v takem stanju ni misliti na prihranke, kar v ostalem tudi ni namen. Izdatki društvene pisarne za osebne prejemke, zavarovalne prispevke, najemnino, kurjavo in razsvetljavo in za splošne upravne stroške so znašali Din 215.146.32. Ti izdatki so se krili predvsem iz članarine, v ostalem pa iz drugih društvenih dohodkov. Izkazani prebitek znaša Din 463.29.

V imenu društvenega nadzorstva je poročal član nadzorstva g. Franc Urbanc, ki je predlagal društvenemu odboru absolutorij.

Zanimivo je bilo poročilo o društvenem delovanju s posebnim ozirom na nekatere važnejše panoge, ki ga je podal podpredsednik g. Stane Vidmar. V glavnem je izvajal sledeče:

Če sem prevzel nalogu poročati na našem občnem zboru o delovanju našega društva s posebnim ozirom na one panoge našega dela, ki so ravno v sedanjih kritičnih časih izredno važne, sem storil to z namenom, vzbuditi v vrstah našega članstva več smisla za prizadevanje našega društva, zlasti pa naših oddelkov za informacije za tožbe in poravnave.

Gospoda! Naše društvo je bilo v svojem početku skromno, majhno po številu članstva, revno v sredstvih, skromno tudi v udejstvovanju. Društveno delo se je takrat omejevalo skoraj izključno na automatično in šablonsko opominjevanje zamudnih plačnikov in pa na zbiranje tožbenih podatkov in objavljanje istih društvenim članom. Torej izredno skromno, prava slika početka naših podjetij sploh. Tako je bilo v početku, ko morda vse to delo, ki ga vrši danes naše društvo, takrat ni bilo še niti toliko potrebno, ker so imeli odjemalci še navado plačati blago, ki so ga prejeli in ko poravnalni sport še ni bil tako v modi, kakor danes. Mirno in lahko se je delalo v društveni pisarni, ki je skromno zadovoljevala zahteve 60 članov.

Casi se menjajo in v sedanji dobi tako hitro. Tudi naše društvo je bilo neverjetno hitro potegnjeno iz miru naravnost v vrlinec gospodarskih kriz. Bujnejše življenje je dvignilo društvo v izredno delovno aktivnost. Članstvo raste, društveni urad širimo vsak mesec, posli naraščajo, da skoro omagujemo. Tempo današnjega časa nas je potegnil s seboj. V društvenem uradu vse dela in se giblje v interesu članstva, vse misli in skrbi so koncentrirane le v to. V naši organizaciji ni urad sam sebi namen in ne bojim se, da bi kdaj sledili vzgledu tolikih sličnih organizacij, ki počasi preidejo v takšno stanje, da obstajajo v prvi vrsti le radi nameščencev urada. Ravno v tej zavednosti in radi duha, ki vlada v našem uradu, pa so tudi uspehi naših prizadevanj vidni in ugled naše organizacije vidno raste tudi preko mej naše banovine.

Gospoda, oprostite mi ta uvod, ki se mi je zdel potreben, ker slika našega dela izpopolnjuje. Že iz tega je jasno, da je kvaliteta dela čisto drugačna, kar pa v sličnih uradih, kjer ne vlada tak duh in požrtvovalnost, pa tudi zavest odgovornosti in ambicioznosti.

V takem ozračju je izredno odgovorno delo našega informacijskega oddelka vse drugače natančno in vestno, kakor je šablonsko delo v premnogih drugih informacijskih pisarnah.

Kdor se je le malo interesiral za delo informacijskega oddelka, bo znal še ceniti ogromno delo, ki ga je društvo v tej panogi do sedaj izvršilo. V šoli smo se učili, da se pravi ustvariti, iz nič kaj narediti. V resnici, mi smo naš informacijski oddelek, ki je danes temelj vsemelu delu, ustvarili prav iz nič. Mislite le na težave, predno smo zbrali zanesljive poročevalce po vsej širini naši domovini. Saj vidite, kako težko dobite kak odgovor od vašega odjemalca, ki je vendar popolnoma enostaven. Točno informacijo pa je v resnici zelo težko napisati. Društvo je založilo tiskovine, ki do skrajnosti olajšajo delo informatorju, ker mu je treba le odgovoriti na vprašanja. Seveda pa s tem informacija že ni gotova, treba jo je dopolniti, potrebna je temeljite kontrole itd. in končno pravilne stilizacije. Vzgoja dopisnikov in nameščencev za te posle je najtežavnejša in tudi najdelikatnejša. Izbirati je treba inteligentne ljudi, ki so sposobni čisto nepristransko presoditi trgovske razmere v svojem okolišu in ki imajo tudi vso moralno kvalifikacijo za tako odgovoren posel, kot je ravno informacijski. Če sedaj, gospoda, upoštevate še fatalno dejstvo, da društvo teh svojih zaupnikov ne more dobro nagraditi, ker nam sredstva to ne dovoljujejo in ker hočemo informacije računati najnižje, si pač lahko predstavljate vse težave, ki jih vsebuje organizacija točne informacijske službe. Imamo pa preko naših informatorjev še izdatno kontrolno informacijo v obliki podatkov iz poslovnih knjig nekaterih naših članov, ki požrtvovalno pomagajo društву in s tem tudi ostalim članom.

(Dalje prih.)

Za skupne ali ločene zbornice!

Dne 14. junija t. l. se je Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani bavila na izrednem občnem zboru z vprašanjem skupnih ali ločenih zbornic. Na izrednem občnem zboru navzoči delegati so se z 68 glasovi proti 52 glasovom izrekli za ločene zbornice.

Nastaja vprašanje, ali predstavlja to glasovanje voljo slovenskega obrtništva. Na to vprašanje je odgovorlahak. Na področju Zveze obrtnih zadrug, ki obsega samo bivšo ljubljansko oblast, posluje po »Obrtniškem koledarju« za leto 1931 v celoti 92 obrtnih zadrug. Od teh zadrug je bilo na izrednem občnem zboru zastopanih samo 44 zadrug, torej niti polovica. A še od teh je veliko delegatov takih zadrug, ki so se na občnih zbornih izrekli za skupne zbornice, radi poznega časa — izredni občni zbor je trajal pet ur — odšlo na vlak še pred glasovanjem. Poleg tega se je na zborovanju, ki naj da sliko o mišljenu slovenskega obrtništva, odreklo pravico glasovanja veliki zadrugi, ki šteje okoli 500 članov in je članica zveze, dasi ne plačuje polne članarine, nasprotno so pa posamezni delegati glasovali v nasprotju s sklepom občnih zborov svojih zadrug za ločene zbornice. Med tem ko pristaši skupnih zbornic niso bili tako organizirani, da bi do zadnjega moža prišli na izredni občni zbor in vztrajali do glasovanja, so pristaši ločenih zbornic nastopili vsi do zadnjega kot strnjena vrsta in ni niti eden odšel pred glasovanjem od občnega zobra.

Ako na eni strani upoštevamo to dejstvo, na drugi strani pa izjave zvez gostilničarskih zadrug v Maribor-

OKUSNA IN ZDRAVA JE KOLINSKA KAVA!

ru in v Ljubljani in izjavo splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru, katere so se vse glasile v prilog skupnih zbornic, vidimo, da je velika večina slovenskega obrtništva v taboru skupnih zbornic in da predstavlja pristaši ločenih zbornic le peščico, ki pri odločanju tako važnega vprašanja pravzaprav ne more priti resno niti v poštev.

Potek zborovanja je pokazal, da dobiva vprašanje skupnih ali ločenih zbornic vedno bolj osebni značaj, ki pri takoj važnih načelnih vprašanjih ne more in ne sme vplivati na odločbo.

To smo smatrali za potrebno, da ugotovimo, da se ne bo pripisovalo izrednemu občnemu zboru in na njem izvršenem glasovanju večje važnosti, nego mu dejansko gre.

Položaj in težnje našega gospodarstva.

(Poročilo predsednika g. Ivana Jelačina v plenarni seji o delovanju Zbornice TOI v dobi od 30. decembra 1930. do 6. junija 1931.)

(Nadaljevanje.)

Na polju avtonomnih davščin je zbornica uspešno izvedla mnoge akcije, ki jih tu žal ne morem vseh podrobno naštevati. Kakor smo poučeni, je pričakovati, da bo v kratkem uveljavljen zakon o samoupravnih financah, ki bo končno vnesel red tudi v avtonomna gospodarstva.

Zbornični urad je bil v letošnjem letu intenzivno zaposlen. Najprej smo počeli sestaviti na podlagi večmesečnih anket obsežen material za sestavo tarife za prometni davek, udeležili se konferenc, kjer smo skupno z ostalimi zbornicami sremeli za tem, da se doseže enoten nastop gospodarskih zbornic v tem prevažnem vprašanju in da se z ozirom na nevšečno stanje gospodarstva izdejstvujejo čim večje olajšave glede izvrševalnih predpisov in odplačevanja davka. Da dobite vpogled v delo zbornice na tem polju, Vam bo podano na današnji seji posebno poročilo o prizadevanjih zbornice glede izvedbe reforme prometnega davka, pavšaliranja fazar ureditve prehodne dobe za one obrate, ki po novi tarifi niso več nosilci tega davka. Vnaprej hočem le toliko poudariti, da je davčna tarifa, ki je stopila dne 26. marca v veljavo, izpadla v mnogem ozirom povsem drugače kakor je naša zbornica predlagala. Naša stremljenja ter zbornične akcije gredo sedaj za tem, da se trdote, ki jih kaže ta prva provizorna tarifa in izvrševalni predpisi, čim bolj omilijo. Revizija tarife je že v toku.

Paralelno z reformo poslovnega davka je zbornica intenzivno nadaljevala delo na načrtu zakona za reformo socialnega zavarovanja. Takoj v drugi polovici meseca januarja se je sestal in pričel s svojim delom odbor, ki so ga bili izvolili odseki na zadnji plenarni seji. Zbornično delo je bilo zelo otežko, ker načrtu novega zakona niso bili priloženi potrebeni statistični podatki in matematična podlaga, s pomočjo katere bi bila zbornica mogla podrobno oceniti globalni efekt večje obremenitve, ki jo povzroča novi zakon, kakor tudi podrobno porazdelitev teh večjih bremen na posamezne stroke in panoge gospodarstva. To dejstvo se je podčrtalo v spomenici, ki je bila vročena ministru za socijalno politiko.

Glede efekta obstajajo dve cennitvi. Prva je od Središnjega urada in navaja efekt novih dajatev z 80 odnosno 100 milijoni dinarjev. Druga pa je ocena, ki so jo sestavili zavarovalni matematički po nalogu zbornic in ki odmerja nova bremena z ca 170 milijoni dinarjev. Torej je za nas nesporočno dejstvo, da bo razširjenje zavarovanja povzročilo gospodarstvu najmanj 100 milijonov bremen.

S 1. januarjem t. l. so stopile v veljavo nove tablice opasnosti za zavarovanje proti nezgodam. Že prvi meseci prakse so pokazali, da preuvrstitev obratov ni prinesla nивелацијe in izenačenja bremen, marveč povišanje, ki je posebno za male obrtniške in trgovske obrate ter pisarne pri industrijskih podjetjih prav občutno in z ozirom na možnost nezgod v teh obratih popolnoma neutemeljeno. Zato se je zbornica zavzela za revizijo tablic. Prizadevanje zbornice je bilo v tem ozirom uspešno in je ministerstvo že naročilo Osrednjemu uradu, da se tabele revidirajo.

(Nadaljevanje sledi.)

Smotreni trgovci in industrijski čitajo vse dobavne razpise, ki jih redno prinaša naš list. Dobav potom javnih licitacij se more udeležiti vsak trgovec in vsak producent! Čitajte in ne opuščajte ugodnih poslovnih prilik, ki Vam jih nudijo udeležbe na javnih licitacijah!

Racijonalizacija in brezposelnost.

Sedanja gospodarska kriza je neobičajno močno poostila industrijsko konkurenco na svetovnih tržiščih. Naravno je, da spremila to konkurenco padec cen ter težnja razširiti prodajo produktov na čim večje število tržišč.

Da bi bilo mogoče doseči pogoje, pod katerimi bi bilo omogočeno znatno znižanje cen, zato bi bilo treba izvesti v industriji racionalizacijo produkcije. Naloga racionalizacije je, produkcijo tehnično izpopolniti tako, da je mogoče pri manjšem številu delavcev in pri močni redukciji vseh ostalih administrativnih in režijskih stroškov proizvesti isto ali celo večjo količino produktov.

Naravno je, da zahteva racionalizacija znatne investicije kapitala v industrijo, neobičajno povišanje tehničnega nivoa produkcije, uporabo izpopolnjenih strojev in prehod na najnovejše metode dela. Slednji efekt tega procesa omogočuje znatno poenitev produkcije in jačanje sposobnosti za konkurenco kakor na domačem, tako tudi na tujem trgu.

Iz gospodarskega stališča predstavlja vsaka racionalizacija produkcije v industriji, nacionalno-ekonomski dobiček.

Toda obstaja še druga stran racionalizacije, katera je prav tako značilna za življenje države. Neizogibna posledica racionalizacije je oslabljenje povpraševanja po delovnih močeh. Z ozirom na to, da postane racionalizacija običajno nujno potrebna ravno v času gospodarske depresije ali krize, prihaja radi tega ta lastnost racionalizacije do svojega izraza v porastu brezposelnosti, katera je radi slabe gospodarske konjunkture tudi takoj velika.

Napram pozitivni gospodarski strani racionalizacije stoji namreč vedno njena negativna socijalna stran.

V nekem angleškem delu o racionalizaciji in brezposelnosti (Rationalisation and unemployment, London 1930) so objavljeni spodaj navedeni podatki v odnosu med številom brezposelnih, njihovega zaslужka in produkcije v ameriški industriji. Te številke so zelo karakteristične in po konstataciji konference o brezposelnosti v Zjednjenih državah je doka-

zano, da se je od 1. 1922. do 1. 1927. zvišal povprečni letni zasluk delavca za 2-4%. Efekt dela vsakega brezposelnega delavca je zrastel za 3-5%, dobiček industrijskih družb za 9% in v istem času je število brezposelnih delavcev padlo za 10%.

Tabela, katero navaja omenjena angleška knjiga, je vzeta iz publikacije Federalne statistične uprave v Washingtonu (1919. leto je vzeto za 100%).

Leto	Število delavcev	Izplačani zasluk	Producija
1919	100	100	100
1920	103	124	104
1921	82	124	80
1922	90	89	104
1923	104	113	120
1924	95	104	117
1925	95	107	125
1926	95	109	129
1927	96	105	126
1928	89	103	132

Iz teh številk je razvidno, da je v času zadnjih let visoke konjunkture v Ameriki, število delavcev radi racionalizacije padlo za sorazmerni porast zasluka in za znatno veliki porast produkcije.

Kot najboljši primer kako more racionalizacija uplivati na število delavcev nam more služiti primer Škodovih tvornic. Istočasno s krizo, ki je izbruhnila v Čehoslovaški šele 1930. l. so Škodove tovarne izvedle takoj načrt racionalizacije produkcije, kar je imelo za posledico veliki padec števila delavcev pri istočasnom porastu efekta dela.

To dokazujejo sledeče številke:

Leto	Promet produkcije v milj. Kč	Število delavcev in uradnikov dne 31. dec.
1926	690	20.464
1927	816	24.487
1928	1095	32.374
1929	1527	37.388
1930	1634	28.191

V zadnjih letih je produkcija Škodovih tovaren zelo poskočila, toda istočasno je racionalizacija zmanjšala število zaposlenih delavcev več nego za 9000, s čemer je firma prihranila preko 70 milj. Kč na režiji.

V Češko-moravsko-Kolben-Danek je preteklo leto promet produkcije porastel za 10% in istočasno se je delovni čas radi racionalizacije zmanjšal za 27%. Tvornica bi morala sicer zmanjšati število delavcev za 3000 (od celokupnega števila 15.000), toda tega ne bo napravila z ozirom na splošno brezposelnost in kvarne socijalne posledice, ki bi jih ta restrikcija imela.

Vse to nam pa potrjuje dejstvo, da je posledica racionalizacije brezposelnost, vsled česar ne more prehod visoke konjunkture v Čehoslovaško takoj likvidirati brezposelnosti. Racionalizacija ne izizza konjunkturno brezposelnost, pač pa trajno brezposelnost, koje likvidacija zahteva več časa. Primer Čehoslovaške je karakterističen za razvoj brezposelnosti v svetovnem gospodarstvu. (Ceps.)

Dobava · prodaja

Oddaja del pri adaptaciji pekarne v Dravskem intendantskem skladu v Ljubljani se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 24. junija t. l. pri inženierskem oddelku Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku).

Oddajazgradbe mostu med kotlarino in električno centralo v Senjskem Rudniku se bo vršila potom direktne pogodbe dne 25. junija 1931 pri Direkciji drž. rudnika v Senjskem Rudniku (Srbija). Ponudbe je vložiti do 25. junija 1931. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Predaja lesa in drv. Direkcija šum kr. Jugoslavije v Ljubljani sprejema do 26. junija t. l. ponudbe glede prodaje lesa in drv. — (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Dobave. Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 20. junija 1931. ponudbe glede dobave plošč za tlakovanie.

— Direkcija državnega rudnika Kakaj sprejema do 25. junija t. l. ponudbe glede dobave 300 kv. m trstja za strope, 150 komadov strojnih spiralnih jeklenih svedrov, 1 jamskega univerzalnega teodolita in 2000 m jeklenih vrvi. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 25. junija t. l. ponudbe glede dobave eternita. — Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 29. junija t. l. ponudbe glede dobave 1 računskega stroja. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled). — Pri Glavnem sanitetnem skladu v Zemunu se bodo vršile naslednje ofertalne licitacije: Dne 4. julija t. l. glede dobave 5000 parov usnjenih copat, 500 parov platnenih čevljev; dne 7. julija t. l. glede dobave 13.500 kosov perila; dne 9. julija t. l.

ROMUNSKA AGRARNA BANKA.

Pred par dnevi je izšel v Bukarešti zakon o Romunski Agrarni banki, ki je takoj po objavi zakona pričela poslovati. Temeljna glavnica nove banke sestoji iz 690 milijonov lejev, od koje vsote je dala država 650 milijonov iz druge tranše stabilizacijskega posojila. Ostanek 40 milijonov lejev so prispevale romunske banke.

* * *

RUSI IN NEMCI.

Najvišji narodnogospodarski svet Sovjetske unije je odobril zaenkrat naročila v znesku 100 milijonov mark pri nemški industriji. Gre v prvi vrsti za naročila za kotlino ob Doncu, za ruski elektrotrust in za sindikat naftne. Odobrena naročila se bodo sedaj polagoma oddala. Kakor vemo, gre v vsem za naročila v skupnem znesku 300 milijonov mark.

* * *

SPORAZUM V PLATINI!

Iz Londona poročajo: Že več let trajajoča pogajanja med rusko in angleško (oziroma kanadsko) skupino platine so dovedla sedaj do rezultata. Osnovana je

glede dobave 3900 komadov bolniških in zdravniških plaščev; dne 11. julija t. l. glede dobave 9000 parov nogavic; dne 14. julija t. l. glede dobave 10.000 kg čiste vase in 202.000 m hidrofilne tkani; dne 16. julija t. l. pa glede dobave 100.000 m kaliko platna, 1500 m gumi-jastega platna in 100 kg gutaperče. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri upravi omenjenega skladu).

Oddajazakupa restavracije na postaji Dolnji Vakuf se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 3. julija t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Prodaja konjske žime se bo vršila potom direktne pogodbe dne 30. junija t. l. pri II. oddelku art. tehničnega zavoda v Hanrijevu pri Skoplju. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku).

Veletrgovina

A. Šarabon v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago več vrst žganja, mokofer deželne pridelke — kakor tudi raznovrstno rudniško vodo

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom

telefon 26-66

bila komisija, ki se je izjavila za fiksne minimalne cene pri obeh skupinah. V zvezi s tem sporazumom se je cena platine takoj močno dvignila, od 3.75 na 5.25 mark.

Tržna poročila

Mariborsko sejmsko poročilo. Pragnih je bilo 22 konj, 19 bikov, 161 volov, 335 krov in 34 telet, skupaj 571 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 9. junija 1931 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže Din 5—7.50, poldebeli voli 4—4.50, plemeski voli 3.50—5.50, biki za klanje 3—5.50, klavne krave debele 3.25—5.50, plemenske krave 4—4.50, krave za klobasarje 1.75—2.50, molzne krave 3.75—4.50, mlada živila 4—6.50. — Prodanih je bilo 296 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 20 komadov, v Italijo 5 komadov. — Mesne cene: Volovsko meso I. vrste Din 16—18, II. 12—14, meso od bikov, krov, telic 8—10, teleče meso I. vrste 25—35, II. 12—18, svinjsko meso, svežje 14—25 Din.

Tiskarna MERKUR

LJUBLJANA Gregorčičeva ulica št. 23 TELEFON 25-52

se priporoča za naročila vseh uradnih in trgovskih tiskovin. Tiska vizitke, memorande, kuverte, časopise, knjige, brošure, cencike, statute, tabele, letake i. t. d. dobavlja točno in po zmernih cenah. Za večja naročila zahtevajte proračune!

LASTNA KNJIGOVEZNICA

KASTELIC in DRUG

trgovina s papirjem na veliko
LJUBLJANA

Aleksandrova cesta št. 9
prikljice levo

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani in Sladkogorske tovarne papirja in lepenke d. o. z., Sladki vrh

Trgovci! Naročajte blago pri tvrdkah, katere oglašajo v „Trgovskem listu“.

KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klišarna

ST-DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13